

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

P9_TA(2021)0359

Sytuacja w Nikaragui

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie sytuacji w Nikaragui (2021/2777(RSP))

(2022/C 99/22)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Nikaragui, a w szczególności rezolucję z 19 grudnia 2019 r. w sprawie sytuacji praw człowieka i demokracji w Nikaragui ⁽¹⁾ oraz rezolucję z 8 października 2020 r. w sprawie nikaraguańskiej ustawy o obcych agentach ⁽²⁾,
- uwzględniając Umowę ustanawiającą stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony ⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/1998 ⁽⁴⁾ oraz decyzję Rady (WPZiB) 2020/1999 z 7 grudnia 2020 r. w sprawie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka ⁽⁵⁾, decyzję Rady (WPZiB) 2020/607 z 4 maja 2020 r. zmieniającą decyzję (WPZiB) 2019/1720 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Nikaragui ⁽⁶⁾, rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) 2020/606 z 4 maja 2020 r. wykonujące rozporządzenie (UE) 2019/1716 w sprawie środków ograniczających w związku z sytuacją w Nikaragui ⁽⁷⁾ oraz decyzję przedłużającą obowiązywanie tych sankcji do 15 października 2021 r.,
- uwzględniając oświadczenie wysokiego przedstawiciela wydane w imieniu Unii Europejskiej 10 czerwca 2021 r. w sprawie pogarszającej się sytuacji politycznej w Nikaragui, oświadczenie jego rzecznika z 6 maja 2021 r. w sprawie nowego prawa wyborczego oraz wspólne oświadczenia w sprawie Nikaragui wydane przez 59 państw podczas 47. sesji Rady Praw Człowieka ONZ 22 czerwca 2021 r.,
- uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych i przewodniczącej Delegacji do spraw Stosunków z Państwami Ameryki Środkowej z 15 czerwca 2021 r. w sprawie obecnego przetrzymywania przywódców opozycji w Nikaragui,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika Wysokiej Komisarz ONZ ds. Praw Człowieka z 28 maja 2021 r. w sprawie Nikaragui oraz ustną aktualizację przekazaną przez Wysoką Komisarz ONZ ds. Praw Człowieka Michelle Bachelet na 47. sesji Rady Praw Człowieka 22 czerwca 2021 r. w sprawie sytuacji praw człowieka w Nikaragui,
- uwzględniając oświadczenie Sekretariatu Generalnego Organizacji Państw Amerykańskich (OPA) z 6 maja 2021 r. w sprawie wyboru sędziów Najwyższej Rady Wyborczej i reformy wyborczej w Nikaragui oraz rezolucję OPA z 15 czerwca 2021 r. w sprawie sytuacji w Nikaragui,
- uwzględniając oświadczenia Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka, biuletyny publikowane przez specjalny mechanizm monitorowania dla Nikaragui (MESENI) oraz uwagi komisarz Antonii Urrejoli, przewodniczącej Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka, wygłoszone na specjalnej sesji Stałej Rady OPA 23 czerwca 2021 r. na temat sytuacji w Nikaragui,
- uwzględniając rozdział dotyczący Nikaragui zawarty w rocznym sprawozdaniu UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na świecie za rok 2020, przyjętym przez Radę 21 czerwca 2021 r.,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając konstytucję Nikaragui,

⁽¹⁾ Dz.U. C 255 z 29.6.2021, s. 65.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0259.

⁽³⁾ Dz.U. L 346 z 15.12.2012, s. 3.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 410 I z 7.12.2020, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 410 I z 7.12.2020, s. 13.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 139 I z 4.5.2020, s. 4.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 139 I z 4.5.2020, s. 1.

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

— uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,

- A. mając na uwadze, że sytuacja w zakresie praw człowieka i demokracji w Nikaragui dodatkowo znacząco się pogorszyła w następstwie brutalnego tłumienia protestów obywatelskich w kwietniu 2018 r.; mając na uwadze, że od tego czasu co najmniej 130 osób zostało pozbawionych wolności z powodów politycznych, a przeciwnicy rządu i ich rodziny są nieustannie narażeni na nękanie, zarówno fizycznie, jak w sieci, przez policję i zwolenników rządu; mając na uwadze, że od czasu protestów w 2018 r. arbitralne zatrzymania są coraz częściej wykorzystywane jako narzędzie karania działaczy i dysydentów; mając na uwadze, że aktywiści są szczególnie narażeni na przemoc, w tym przemoc seksualną i przemoc ze względu na płeć; mając na uwadze, że osoby przetrzymywane są źle traktowane w więzieniach, odmawia im się opieki medycznej i dostępu do adwokatów oraz padają ofiarą ataków i napaści na tle seksualnym, a osoby protestujące przeciwko rządowi są umieszczane w celach o zaostrzonym rygorze, gdzie stosuje się wobec nich zwiększony nadzór, przeszukania i izolację; mając na uwadze, że szczególnie niepokojąca jest sytuacja pozbawionych wolności kobiet i osób starszych;
- B. mając na uwadze, że w związku z obecną sytuacją od 2018 r. ponad 108 tys. Nikaraguańczyków musiało uciec z kraju i ubiegać się o azyl w państwach sąsiadujących, przy czym trzy czwarte tych osób schroniło się w Kostaryce;
- C. mając na uwadze, że 4 maja 2021 r. Zgromadzenie Narodowe Nikaragui uchwaliło reformę ustawy wyborczej nr 331, obejmującą niedawno przyjęte kryminalizujące przepisy; mając na uwadze, że wspomniana reforma obejmuje również przepisy hamujące rywalizację wyborczą i korzystanie z praw politycznych, co dodatkowo utrudnia udział opozycji politycznej i ogranicza swobody obywatelskie w sprzeczności z normami międzynarodowymi, a w szczególności m.in. z prawem do udziału w kierowaniu sprawami publicznymi, wolnością zrzeszania się, wolnością wypowiedzi, prawem do protestu społecznego oraz prawem do obrony praw; mając na uwadze, że w reformie tej nie uwzględniono żądań opozycji, społeczeństwa obywatelskiego i społeczności międzynarodowej;
- D. mając na uwadze, że nowa Najwyższa Rada Wyborcza jest organem nadzorującym proces wyborczy w Nikaragui i administrującym nim; mając na uwadze, że za zarządzanie tym procesem powinien być odpowiedzialny bezstronny, niezależny i przejrzysty organ, który przestrzega zasad demokratycznych oraz gwarantuje poszanowanie skutecznego i pluralistycznego korzystania z praw obywatelskich i politycznych ludności; mając na uwadze, że członków Najwyższej Rady Wyborczej mianowało Zgromadzenie Narodowe Nikaragui, ściśle kontrolowane przez Ortegę; mając na uwadze, że w ten sposób Najwyższa Rada Wyborcza stała się stronnictwym i nieprzejrzystym organem, który dodatkowo osłabia proces polityczny; mając na uwadze, że mianowanie członków Najwyższej Rady Wyborczej oraz niedawne reformy ordynacji wyborczej nie są wynikiem dialogu między rządem a grupami opozycji, o który UE i społeczność międzynarodowa wielokrotnie apelowały, lecz zostały narzucone przez rządzącą większość;
- E. mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach władze Nikaragui rozwiązały dwie partie polityczne, działając bez rzetelnego procesu i stosując metody sprzeczne z normami międzynarodowymi; mając na uwadze, że rozwiązanie partii politycznych – Partido de Restauración Democrática i Partido Conservador – oraz wszczęcie postępowań przygotowawczych, które może doprowadzić do wykluczenia kandydatów demokratycznej opozycji bez rzetelnego procesu, podważają nie tylko prawo kandydatów aspirujących do stawiania w wyborach, ale także prawo wyborców do głosowania na wybranych przez siebie kandydatów; mając na uwadze, że działania te, w połączeniu z politycznym wykorzystaniem systemu sądniczego, są sprzeczne z podstawowymi zasadami demokracji i stanowią poważne naruszenie praw obywateli Nikaragui wynikających z konstytucji Nikaragui i prawa międzynarodowego;
- F. mając na uwadze, że od początku czerwca 2021 r. co najmniej 21 członków demokratycznej opozycji, w tym sześciu kandydatów na prezydenta oraz przywódców związkowych i politycznych, zostało arbitralnie aresztowanych na podstawie sfabrykowanych politycznie i niejasnych zarzutów karnych, bez żadnych dowodów w procesie naznaczonym poważnymi naruszeniami gwarancji procesowych, co świadczy o braku niezawisłości sądownictwa; mając na uwadze, że dziesiątki znanych działaczy opozycji donosi, że są systematycznie nękami i stale zastraszani, a policja niemal bez przerwy przebywa przed ich domami lub chodzi za nimi na ulicy, uniemożliwiając im swobodne przemieszczanie się;
- G. mając na uwadze, że od kilku lat rząd Nikaragui przyjmuje coraz bardziej restrykcyjne przepisy, takie jak ustawa o uregulowaniach dotyczących obcych agentów, ustawa specjalna o zwalczaniu cyberprzestępczości, ustawa o zwalczaniu przestępstw z nienawiści, ustawa o prawach narodów do niepodległości, suwerenności i samostanowienia dla pokoju oraz ustawa zmieniająca kodeks postępowania karnego, która wydłużyła okres dochodzenia do 90 dni z określonych w konstytucji 48 godzin; mając na uwadze, że przepisy te instytucjonalizują represje i legalizują czyny popełniane w kraju od czasu ich przyjęcia;

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

- H. mając na uwadze, że ciągle nękanie i kryminalizacja niezależnych mediów ogranicza prawo do wolności wypowiedzi i podważa prawo opinii publicznej do rzeczywistego otrzymywania informacji; mając na uwadze, że wolność słowa, zarówno w internecie, jak i poza nim, zawsze kluczowa dla każdej demokracji, ma kolosalne znaczenie w okresie wyborczym; mając na uwadze, że publiczne oświadczenia władz rządowych i mediów prorządowych miały na celu piętnowanie osób postrzeganych jako dysydenci;
- I. mając na uwadze, że te niepokojące wydarzenia pod kierunkiem nikaraguańskiego rządu pokazują, że reżim coraz bardziej idzie w stronę reżimu autorytarnego, blokując przestrzeń dla demokracji, pojednania narodowego i mediacji międzynarodowej na rzecz pokojowego rozwiązania konfliktu oraz wyraźnie utrudniając przeprowadzenie wolnych i uczciwych wyborów zaplanowanych na 7 listopada 2021 r.; mając na uwadze, że UE, inne podmioty międzynarodowe oraz organizacje praw człowieka ostrzegły, że istnieje uzasadniona obawa, iż przepisy te będą wykorzystywane do ataków na osoby, które sprzeciwiają się represjom politycznym;
- J. mając na uwadze, że międzydyscyplinarna grupa niezależnych ekspertów Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka wskazała już, że metody stosowane do tłumienia protestów ulicznych można uznać za zbrodnie przeciwko ludzkości;
- K. mając na uwadze, że niemal żadne z zaleceń skierowanych do Nikaragui przez Biuro Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka nie zostało wdrożone, co doprowadziło do przedłużającej się bezkarności i dalszych naruszeń;
- L. mając na uwadze, że reformy prawa ochrony konsumentów (ustawa nr 842) przeprowadzone przez Zgromadzenie Narodowe Nikaragui zobowiązują banki do otwierania rachunków dla krewnych osób poddanych sankcjom przez rząd USA i inne kraje i oskarżonych o korupcję, pranie pieniędzy i łamanie praw człowieka; mając na uwadze, że rodzinie Ortega-Murillo zarzuca się budowę imperium biznesowego w sektorze telekomunikacji, energii i innych sektorach;
- M. mając na uwadze, że rozwój i umacnianie demokracji i praworządności oraz poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności są nieodłącznymi elementami polityki zewnętrznej UE, zawartymi w układzie o stowarzyszeniu między UE a krajami Ameryki Środkowej z 2012 r.;
- wyraża solidarność z ludnością Nikaragui i zdecydowanie potępia wszelkie represje władz Nikaragui wobec demokratycznych partii opozycyjnych i ich członków, dziennikarzy i innych pracowników mediów, studentów, ludów tubylczych, obrońców praw człowieka i społeczeństwa obywatelskiego, a także członków ich rodzin, a w szczególności represje, które doprowadziły do ofiar śmiertelnych; wzywa do natychmiastowego zaprzestania nakładania środków ograniczających, represji i łamania praw człowieka oraz wzywa do pociągnięcia do odpowiedzialności za poważne naruszenia popełnione przez rząd Nikaragui od 2018 r.;
  - wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich arbitralnie przetrzymywanych więźniów politycznych, w tym kandydatów na prezydenta Cristiany Chamorro, Artura Cruza, Félix Maradiagi, Juana Sebastián Chamorro, Miguela Mory i Medarda Maireny, przywódców politycznych José Pallaisa, José Adána Aguerriego, Dory Marí Téllez, Hugo Torres, Víctora Hugo Tinoca, Violety Granery, Any Margarity Vijil, Suyen Barahony i Pedra Joaquína Chamorro, a także innych działaczy opozycji, obrońców praw człowieka i dziennikarzy; wzywa ponadto do poszanowania przysługujących im podstawowych gwarancji prawnych, praw człowieka oraz praw obywatelskich i politycznych; domaga się, aby rząd natychmiast przedstawił dowód na to, że osoby uwięzione nadal żyją, oraz dowody potwierdzające ich miejsce przetrzymywania; przypomina, że osobom przebywającym na uchodźstwie należy udzielić pełnych gwarancji, aby umożliwić im powrót do kraju;
  - zwraca się do rządu Nikaragui o zniesienie faktycznego stanu oblężenia, uszanowanie policji krajowej jako siły niepolitycznej, niepartijnej i której rola nie podlega dyskusji, rozbrojenie sił paramilitarnych, przestrzeganie porozumień podpisanych z Sojuszem Obywatelskim i przywrócenie praw obywateli; ponownie wzywa rząd, by umożliwił organizacjom społeczeństwa obywatelskiego działanie w bezpiecznym i sprzyjającym środowisku, bez obawy przed represjami;
  - ponawia apel o przywrócenie pluralistycznego dialogu i demokracji jako jedynej pokojowej drogi wyjścia z kryzysu politycznego, gospodarczego i społecznego w Nikaragui; podkreśla potrzebę przyjęcia reform w sposób pluralistyczny i przejrzysty; wzywa delegaturę UE w Nikaragui, by kontynuowała i zwiększyła zaangażowanie dyplomatyczne w proces wyborczy i by nie ustawała w apelach do władz o znalezienie politycznego rozwiązania kryzysu w Nikaragui;

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

5. wzywa władze Nikaragui, by niezwłocznie dokonały zmian w prawie wyborczym zgodnie z międzynarodowymi parametrami wymaganymi przez OPA w rezolucji z 21 października 2020 r., wyznaczyły bezstronne osoby do różnych struktur wyborczych, przywróciły status prawny partii, które zostały tego statusu pozbawione, respektowały prawo Nikaraguańczyków do wyboru przedstawicieli i kandydowania w wyborach oraz by zagwarantowały nieograniczoną obecność krajowych i międzynarodowych organów obserwacji wyborów i jednocześnie zobowiązały się do politycznego współistnienia po wyborach; podkreśla, że aby wybory i utworzony w ich wyniku rząd zostały uznane przez Parlament Europejski, należy wdrożyć zmiany wymagane przez OPA i organizacje międzynarodowe, w szczególności przywrócić prawa i wolności, które umożliwią wolny, wiarygodny i sprawiedliwy proces wyborczy;

6. potępia przyjęcie i wdrożenie restrykcyjnych i kryminalizujących przepisów oraz apeluje o ich natychmiastowe uchylenie; podkreśla, że przepisy te są sprzeczne z prawami i swobodami Nikaraguańczyków zapisanymi w konstytucji Republiki Nikaragui, Międzyamerykańskiej karcie demokratycznej i innych traktatach międzynarodowych, których Nikaragua jest sygnatariuszem; sprzeciwia się niewłaściwemu wykorzystywaniu przez autorytarny rząd Nikaragui instytucji i przepisów do kryminalizacji organizacji społeczeństwa obywatelskiego i przeciwników politycznych;

7. ponawia swój apel do władz Nikaragui o zezwolenie na swobodny dostęp Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka (OHCHR), Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka (IACHR) i jej interdyscyplinarnej grupy niezależnych ekspertów (GIEI), specjalnego mechanizmu monitorowania dla Nikaragui (MESENI), międzynarodowych organizacji społeczeństwa obywatelskiego i instytucji europejskich, aby zapewnić poszanowanie praw człowieka w Nikaragui; ponawia apel o niezwłoczne przywrócenie osobowości prawnej organizacjom obrońców praw człowieka, takim jak Centro Nicaragüense de Derechos Humanos (CENIDH);

8. wzywa rząd Nikaragui do utworzenia niezależnej jednostki dochodzeniowej z udziałem ekspertów międzynarodowych w celu nadzorowania wiarygodnych, bezstronnych i wszechstronnych dochodzeń prowadzonych przez Prokuraturę Generalną w sprawie domniemanej odpowiedzialności najwyższych funkcjonariuszy policji za poważne naruszenia praw człowieka popełnione podczas represji w 2018 r. i w późniejszym okresie;

9. wzywa System Integracji Środkowoamerykańskiej (SICA) i jego państwa członkowskie do odgrywania aktywnej roli w obronie, ochronie i promowaniu demokracji oraz obronie praw człowieka w Nikaragui, zgodnie z protokołem z Tegucigalpy z 1991 r. i traktatem ramowym na rzecz bezpieczeństwa demokratycznego w Ameryce Środkowej z 1995 r., którego art. 1 stanowi, że demokracja opiera się na istnieniu rządów wybieranych w powszechnych i wolnych wyborach w drodze tajnego głosowania oraz na bezwarunkowym poszanowaniu wszystkich praw człowieka w państwach tworzących region Ameryki Środkowej;

10. wzywa Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniądzy (FATF), aby zapewniła niezbędną koordynację z amerykańskim Biurem Kontroli Aktywów Zagranicznych w celu zagwarantowania międzynarodowego bezpieczeństwa finansowego w obliczu nielegalnych operacji wynikających z działań reżimu kierowanego przez Ortegę i Murillo oraz ich współpracowników, a także z ich stosunków handlowych i aktywów w krajach europejskich; zwraca uwagę, że w październiku 2020 r. FATF umieściła Nikaraguę na czarnej liście;

11. zwraca się do Rady i państw członkowskich o szybkie rozszerzenie wykazu osób i podmiotów podlegających sankcjom, w tym o objęcie nim prezydenta i wiceprezydenta Nikaragui oraz ich najbliższego otoczenia, zwracając szczególną uwagę na to, by nie szkodzić ludności Nikaragui; podkreśla potrzebę utrzymania pomocy UE dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka i ludności Nikaragui za pośrednictwem m.in. unijnych programów pomocy rozwojowej i humanitarnej i zapewnienia, by docierała ona do rzeczywistych beneficjentów, a nie do rządu i władz, aby złagodzić skutki COVID-19 i obecne represje rządowe oraz nie pozwolić na to, by obecny kryzys przekształcił się w kryzys humanitarny; przypomina, że w świetle umowy o stowarzyszeniu między UE a Ameryką Środkową Nikaragua musi przestrzegać zasad praworządności, demokracji i praw człowieka oraz je ugruntować, i po raz kolejny domaga się, aby w zaistniałych okolicznościach uruchomiono klauzulę demokratyczną przewidzianą w układzie o stowarzyszeniu;

12. pochwala i popiera wysiłki i pozytywne działania podjęte w bardzo skomplikowanym środowisku przez delegaturę UE w Nikaragui; wzywa UE i jej państwa członkowskie do ścisłego monitorowania sytuacji w terenie za pośrednictwem swoich przedstawicieli i ambasad w Nikaragui, w tym poprzez śledzenie procesów sądowych oraz odwiedzanie osób krytykujących reżim i przywódców opozycji w więzieniach lub w areszcie domowym;

Czwartek, 8 lipca 2021 r.

13. wzywa delegaturę UE w Nikaragui i, w stosownych przypadkach, państwa członkowskie, aby w sytuacjach nadzwyczajnych ułatwiły wydawanie wiz i zapewniały tymczasowe schronienie z przyczyn politycznych w państwach członkowskich;
  14. zwraca się do Konferencji Przewodniczących o wysłanie misji informacyjnej do Nikaragui z udziałem Delegacji do spraw Stosunków z Państwami Ameryki Środkowej w celu dokonania oceny sytuacji politycznej i w zakresie praw człowieka;
  15. przypomina swój apel zawarty w rezolucji z 14 marca 2019 r. o bezzwłoczną ekstradycję Alessia Casimirriego, który nadal mieszka w Managui pod ochroną rządu nikaraguańskiego, do Włoch, gdzie musi on odbyć sześciokrotną karę dożywotniego więzienia za udowodniony udział w porwaniu i zabójstwie byłego premiera i przywódcy Chrześcijańskiej Demokracji Alda Moro oraz za zabójstwo członków jego ochrony 16 marca 1978 r. w Rzymie;
  16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu Organizacji Państw Amerykańskich, Europejsko-Latynoamerykańskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu, Parlamentowi Środkowoamerykańskiemu, Grupie z Limy, a także rządowi i parlamentowi Republiki Nikaragui.
-